

PROGRAM PRIORYTETOWY

Tytuł programu:

Współfinansowanie Programu LIFE

1. Cel programu

Poprawa jakości środowiska, w tym środowiska naturalnego, przy wykorzystaniu przez Polskę środków dostępnych w ramach Programu LIFE

2. Wskaźnik osiągnięcia celu

Stopień realizacji celu programu mierzony jest za pomocą wskaźników osiągnięcia celu pn.:

1) **liczba gatunków zagrożonych, dla których wykonano działania ochronne bądź opracowano programy ochrony (szt.)**

Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu dla bezzwrotnych/zwrotnych form dofinansowania wynosi **co najmniej 40 szt.**;

2) **powierzchnia siedlisk wspartych w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony (ha)**

Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu dla bezzwrotnych/zwrotnych form dofinansowania wynosi **co najmniej 82 880 ha**;

3) **liczba wykonanych/przetestowanych instalacji innowacyjnych, pilotażowych lub demonstracyjnych (szt.)**

Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu dla bezzwrotnych/zwrotnych form dofinansowania wynosi **co najmniej 13 szt.**;

4) **zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno – promocyjnych oraz informacyjnych (mln osób)**

Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu dla bezzwrotnych/zwrotnych form dofinansowania wynosi **co najmniej 30 mln osób**.

3. Budżet

Budżet na realizację celu programu wynosi **do 270 000 tys. zł.**, w tym:

- 1) dla bezzwrotnych form dofinansowania – do 150 000 tys. zł,
- 2) dla zwrotnych form dofinansowania – do 120 000 tys. zł.

4. Okres wdrażania

Program realizowany będzie w latach 2015-2032, przy czym:

- 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą **do 2032 r.**,
- 2) środki wydatkowane będą **do 2032 r.**

5. Terminy i sposób składania wniosków

Nabór wniosków odbywa się odpowiednio:

- 1) **dotacja, przekazanie środków:**

nabór ciągły - podstawowy

- a) terminy składania wniosków będą każdorazowo określone przez Zarząd NFOŚiGW w oparciu o planowane terminy składania wniosków/fiszek projektowych do LIFE podane przez KE,
- b) po uzyskaniu zaproszenia KE do fazy rewizji wniosku LIFE wnioskodawca składa do NFOŚiGW aktualizację wniosku o dofinansowanie krajowe, obejmującą ostateczną wersję wniosku przedłożonego do KE.

nabór ciągły - uzupełniający *(dotyczy wniosków, które nie były składane w naborze ciągłym lub w ramach naboru ciągłego zostały odrzucone oraz wniosków dotyczących projektów LIFE w trakcie realizacji, które dotychczas nie korzystały z dofinansowania NFOŚiGW), zwany dalej „naborem uzupełniającym”*

- a) terminy składania wniosków będą każdorazowo określone przez Zarząd NFOŚiGW w oparciu o planowane terminy składania wniosków do LIFE podane przez KE,
- b) po uzyskaniu zaproszenia KE do fazy rewizji wniosku LIFE wnioskodawca składa do NFOŚiGW **wniosek** uwzględniający uzgodnione z KE zmiany do wniosku LIFE.

nabór ciągły – Inkubator wniosków LIFE *(dotyczy wniosków na dofinansowanie przygotowania projektów/wniosków LIFE)*

- terminy składania wniosków będą każdorazowo określone przez Zarząd NFOŚiGW w oparciu o planowane terminy składania wniosków do LIFE podane przez KE.

2) pożyczka:

nabór ciągły

Terminy, sposób składania i rozpatrywania wniosków określone zostaną odpowiednio w ogłoszeniu o naborze lub w regulaminie naboru, które zamieszczane będą na stronie internetowej NFOŚiGW.

6. Koszty kwalifikowane

1. Koszty kwalifikowane z wyjątkiem pkt 2 są określone w umowie dofinansowania projektu LIFE pomiędzy beneficjentem koordynującym projekt oraz Komisją Europejską i w innych dokumentach programowych obowiązujących w Programie LIFE z zastrzeżeniem pkt. 3. Okres kwalifikowalności kosztów jest równoważny z okresem realizacji przedsięwzięcia określonym w umowie dofinansowania przedsięwzięcia ze środków NFOŚiGW.
2. Koszty przygotowania projektu/wniosku o dofinansowanie projektu w ramach Inkubatora wniosków LIFE do 50 000 zł lecz nie więcej niż 1% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia LIFE, określonych we wniosku do Komisji Europejskiej.
Okres kwalifikowania kosztów przygotowania projektu/wniosku o dofinansowanie obejmuje okres od ogłoszenia naboru wniosków do programu LIFE przez Komisję Europejską do daty zakończenia fazy rewizji w naborze LIFE prowadzonym przez Komisję Europejską.
3. W przypadku dofinansowania w formie pożyczki przeznaczonej na zapewnienie wymaganego wkładu własnego wnioskodawcy, oprócz kosztów określonych w pkt 1., dodatkowo kwalifikowane będą również koszty nabycia środków trwałych, wskazane we wniosku o dofinansowanie projektu LIFE, niekwalifikowane ze środków KE.
4. Ostateczne uznanie poniesionych w ramach projektu LIFE kosztów za kwalifikowane następuje po zaakceptowaniu sprawozdania końcowego z realizacji przedsięwzięcia przez Komisję Europejską. Koszty uznane za kwalifikowane przez KE pozostają kosztami kwalifikowanymi NFOŚiGW i stanowią podstawę do wyliczenia ostatecznej kwoty dofinansowania NFOŚiGW, z zastrzeżeniem pkt 3.

5. Przy określaniu kosztów kwalifikowanych należy także uwzględnić przepisy dotyczące dopuszczalności pomocy publicznej.

7. Formy i warunki udzielenia dofinansowania

7.1 Formy dofinansowania

- 1) dotacja,
- 2) przekazanie środków,
- 3) pożyczka, w tym pożyczka przeznaczona na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Programu LIFE.

7.2 Intensywność dofinansowania

- 1) dofinansowanie w formie dotacji do 40% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia realizowanego w ramach Programu LIFE, przy czym łączna wartość dofinansowania NFOŚiGW i KE w formie dotacji nie może przekroczyć 95% kosztów kwalifikowanych;
- 2) w przypadku zadań realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe w przedsięwzięciach, w których państwowa jednostka budżetowa pełni rolę Beneficjenta koordynującego, poziom dofinansowania bezzwrotnego ze środków NFOŚiGW wynosi do 45% , przy czym łączna wartość dofinansowania NFOŚiGW i KE w formie bezzwrotnej nie może przekroczyć 100% kosztów kwalifikowanych; dla Współbeneficjentów projektu, niebędących państwową jednostką budżetową, intensywność dofinansowania oblicza się stosując odpowiednio ppkt 1;
- 3) w przypadku gdy o dofinansowanie ubiega się podmiot, będący Beneficjentem koordynującym przedsięwzięcia międzynarodowego, dofinansowaniem NFOŚiGW objęte są jedynie działania prowadzone lub przynoszące efekty na terenie Polski przez zarejestrowanych w Polsce: Beneficjenta koordynującego lub Współbeneficjentów i są one podstawą do określenia intensywności dofinansowania;
- 4) w przypadku gdy o dofinansowanie ubiega się podmiot, będący Współbeneficjentem przedsięwzięcia zagranicznego, dofinansowaniem NFOŚiGW objęte są jedynie jego działania prowadzone lub przynoszące efekty na terenie Polski i są one podstawą do określenia intensywności dofinansowania;
- 5) wysokość dofinansowania nie może naruszać regulacji LIFE dotyczących w szczególności wysokości wkładu własnego Beneficjentów;
- 6) w przypadkach, gdy dofinansowanie stanowi pomoc publiczną, wielkość pomocy musi być zgodna z regulacjami dotyczącymi pomocy publicznej.
- 7) pomoc udzielona Beneficjentowi w formie dotacji lub przekazania środków, nie może przekraczać wartości podanej w umowie oraz intensywności podanej w ppkt 1-2 w stosunku do kosztów kwalifikowanych wyliczonych przez KE w momencie akceptowania sprawozdania końcowego z realizacji przedsięwzięcia;
- 8) wysokość pożyczki przeznaczonej na zapewnienie wymaganego wkładu własnego wnioskodawcy nie może być wyższa niż planowany wkład własny wnioskodawcy w finansowanie przedsięwzięcia LIFE, przy czym łączna kwota wcześniej udzielonej dotacji ze środków NFOŚiGW i KE oraz kwota przedmiotowej pożyczki nie może przekroczyć 100% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia, powiększonych o koszty wskazane z Ust 6 pkt 3;
- 9) wysokość pożyczki przeznaczonej na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Programu LIFE nie może przekraczać równowartości kwoty płatności końcowej dofinansowania Komisji Europejskiej, przypadającej na wnioskodawcę;
- 10) w ramach Inkubatora wniosków LIFE dofinansowanie w formie dotacji nie może przekroczyć 50 000 zł, lecz nie więcej niż 1% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia LIFE, którego dotyczy projekt złożony do Inkubatora wniosków LIFE, z zastrzeżeniem ppkt 3).

7.3 Warunki dofinansowania

1) Ogólne warunki dofinansowania:

- a) dofinansowanie ze środków NFOŚiGW udzielane jest w złotych polskich;
- b) warunkiem zawarcia umowy dofinansowania przedsięwzięcia LIFE ze środków NFOŚiGW w formie dotacji, przekazania środków na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych oraz pożyczki na wkład własny, jest zakwalifikowanie wniosku do dofinansowania przez KE;
- c) wypłata dotacji w ramach Inkubatora wniosków LIFE następuje w formie ryczaftu w wysokości określonej w Ust 7.2. pkt 10:
  - dla wniosków składanych w ramach Podprogramu LIFE na rzecz środowiska w pięciu następujących transzach: 20% kwoty dotacji po zawarciu umowy z Wnioskodawcą, 20% kwoty dotacji po złożeniu fiszki projektowej LIFE do KE, 20% kwoty dotacji po zaproszeniu KE do przedłożenia pełnego wniosku LIFE, 20% kwoty dotacji po uzyskaniu minimalnej oceny dopuszczającej w ocenie KE, 20% kwoty dotacji po podpisaniu umowy dofinansowania projektu LIFE z KE;
  - dla wniosków składanych w ramach Podprogramu LIFE na rzecz klimatu w czterech następujących transzach: 25% kwoty dotacji po zawarciu umowy z Wnioskodawcą, 25% kwoty dotacji po złożeniu pełnego wniosku LIFE, 25% kwoty dotacji po uzyskaniu minimalnej oceny dopuszczającej w ocenie KE, 25% kwoty dotacji po podpisaniu umowy dofinansowania projektu LIFE z KE;
- d) warunkiem udzielenia dofinansowania w ramach Inkubatora wniosków LIFE jest brak możliwości pozyskania (w tym odmowa dofinansowania) środków na ten sam cel z innych źródeł publicznych;
- e) pożyczka może zostać udzielona na przedsięwzięcia, na realizację których została zawarta umowa o dofinansowanie przedsięwzięcia LIFE z KE, w której Beneficjent przedmiotowego Programu pełni rolę Beneficjenta koordynującego lub Współbeneficjenta przedsięwzięcia krajowego albo zagranicznego;
- f) pożyczka na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięcia może zostać udzielona na przedsięwzięcia, na realizację których została zawarta umowa dotacji o współfinansowanie projektu LIFE ze środków NFOŚiGW, lub umowa pożyczki na wkład własny;
- g) pożyczka przeznaczona na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięcia udzielana jest pod warunkiem złożenia wniosku przed terminem zakończenia realizacji przedsięwzięcia określonym w warunkach szczególnych umowy dotacji;
- h) pożyczka przeznaczona na zachowanie płynności finansowej może zostać udzielona w formie limitu odnawialnego;
- i) kwota udzielonego dofinansowania nie podlega waloryzacji z tytułu różnic kursowych oraz inflacji;
- j) w przypadkach, gdy dofinansowanie stanowi pomoc publiczną, jest ono udzielane zgodnie z regulacjami dotyczącymi pomocy publicznej. W zakresie dofinansowania w ramach Inkubatora wniosków LIFE, jeśli dofinansowanie stanowi pomoc publiczną stosuje się do niego przepisy rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352, 24.12.2013, str. 1).

2) Dofinansowanie w formie dotacji, przekazania środków:

- a) wartość udzielanego dofinansowania przeliczana jest na euro według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w ostatnim dniu roboczym miesiąca poprzedzającego miesiąc złożenia wniosku;
- b) środki przekazywane są na wskazany zgodnie z warunkami umowy rachunek bankowy

Beneficjenta projektu LIFE;

- 3) Dofinansowanie w formie pożyczki przeznaczonej na zapewnienie wymaganego wkładu własnego wnioskodawcy:
  - a) minimalna kwota pożyczki: 200 tys. zł;
  - b) oprocentowanie: WIBOR 3M, nie mniej niż 1 % w skali roku; odsetki z tytułu oprocentowania spłacane są na bieżąco w okresach kwartalnych. Pierwsza spłata na koniec kwartału kalendarzowego, następującego po kwartale, w którym wypłacono pierwszą transzę środków;
  - c) okres finansowania: pożyczka może być udzielona na okres nie dłuższy niż 10 lat. Okres finansowania jest liczony od daty planowanej wypłaty pierwszej transzy pożyczki do daty planowanej spłaty ostatniej raty kapitałowej;
  - d) okres karencji: przy udzielaniu pożyczki może być stosowana karencja w spłacie rat kapitałowych liczona od daty wypłaty ostatniej transzy pożyczki do daty spłaty pierwszej raty kapitałowej, lecz nie dłuższa niż 12 miesięcy od daty zakończenia realizacji przedsięwzięcia;
  - e) pożyczka nie podlega umorzeniu;
- 4) Dofinansowanie w formie pożyczki przeznaczonej na zachowanie płynności finansowej, udziela się do wysokości płatności końcowej, na następujących warunkach:
  - a) minimalna kwota pożyczki: 300 tys. zł;
  - b) oprocentowanie: WIBOR 3M + 25 punktów bazowych nie mniej niż 1,5 % w skali roku; odsetki z tytułu oprocentowania spłacane są na bieżąco w okresach kwartalnych. Pierwsza spłata na koniec kwartału kalendarzowego, następującego po kwartale, w którym wypłacono pierwszą transzę środków;
  - c) okres finansowania: pożyczka może być udzielona na okres nie dłuższy niż 2 lata od daty zakończenia realizacji przedsięwzięcia, z zastrzeżeniem lit. d) i f);
  - d) w przypadku, gdy w okresie 2 lat od daty zakończenia realizacji przedsięwzięcia nie nastąpił wpływ środków z Komisji Europejskiej na rachunek pożyczkobiorcy, okres finansowania może zostać wydłużony do 3 lat od daty zakończenia realizacji przedsięwzięcia;
  - e) okres karencji: program nie przewiduje stosowania karencji w spłacie rat kapitałowych;
  - f) termin spłaty: 7 dni od daty wpływu środków z Komisji Europejskiej na rachunek pożyczkobiorcy, a w przypadku braku wpływu tych środków nie dłużej niż do końca okresu finansowania;
  - g) pożyczka nie podlega umorzeniu;
- 5) Sposób przekazywania środków państwowym jednostkom budżetowym określa rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, a w zakresie tam nieuregulowanym, stosuje się odpowiednio Zasady udzielania dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, z wyłączeniem § 2 ust. 3 pkt 1 oraz kryteria wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

7.4 Beneficjenci

- 1) Zarejestrowane na terenie Rzeczypospolitej Polskiej:
  - a) osoby prawne,
  - b) jednostki organizacyjne nie będące osobami prawnymi, którym odrębne przepisy przyznają zdolność prawną
  - c) państwowe lub samorządowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej;
- 2) Beneficjent koordynujący – podmiot, o którym mowa w pkt 1, który podejmuje się realizacji przedsięwzięcia LIFE;

- 3) Współbeneficjent – podmiot, o którym mowa w pkt 1, który jest wskazany w umowie dotacji ze środków NFOŚiGW, przekazania środków na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych, jako podmiot współodpowiedzialny za realizację przedsięwzięcia LIFE i któremu Beneficjent koordynujący przekazuje część środków z dotacji; Współbeneficjent może być równocześnie beneficjentem pożyczki ze środków NFOŚiGW;
- 4) Współbeneficjent zagranicznego projektu LIFE - podmiot, o którym mowa w pkt. 1, który jest Współbeneficjentem Projektu LIFE realizowanego przez Beneficjenta Koordynującego, mającego siedzibę na terenie innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej niż Rzeczypospolita Polska; Współbeneficjent zagranicznego projektu LIFE może być równocześnie beneficjentem pożyczki ze środków NFOŚiGW.
- 5) dla Inkubatora wniosków LIFE – organizacje pozarządowe ubiegające się o dofinansowanie dla projektu LIFE, w którym będą pełnił rolę Beneficjenta koordynującego.

7.5 Rodzaje przedsięwzięć

- 1) przedsięwzięcia krajowe i międzynarodowe w zakresie realizowanym lub przynoszącym efekty na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które przyczyniają się do osiągnięcia celów Programu LIFE określonych w *Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1293/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie (WE) nr 614/2007;*
- 2) krajowe i międzynarodowe projekty zintegrowane LIFE w zakresie realizowanym lub przynoszącym efekty na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- 3) projekty realizowane w ramach Inkubatora wniosków LIFE polegające na przygotowaniu projektów/wniosku do Programu LIFE.

Ileokroć w niniejszym programie używa się pojęcia przedsięwzięcie, jest to równoznaczne z pojęciem projektu w rozumieniu dokumentów programowych LIFE.

8. Szczegółowe kryteria wyboru przedsięwzięć

8.1 Kryteria oceny wniosku o udzielenie dofinansowania przedsięwzięcia w formie dotacji dla projektu tradycyjnego

KRYTERIA DOSTĘPU

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
1.	Wniosek jest złożony w terminie określonym w regulaminie naboru*		
2.	Wniosek jest złożony na obowiązującym formularzu i w wymaganej formie		
3.	Wniosek jest kompletny i prawidłowo podpisany, wypełniono wszystkie wymagane pola formularza wniosku oraz dołączono wszystkie wymagane załączniki		
4.	Wnioskodawca mieści się w katalogu Beneficjentów, określonym w programie priorytetowym		
5.	W ciągu ostatnich 3 lat przed dniem złożenia wniosku NFOŚiGW nie wypowiedział Wnioskodawcy lub nie rozwiązał z nim umowy o dofinansowanie – za wyjątkiem rozwiązania za porozumieniem stron – z przyczyn leżących po stronie Wnioskodawcy		
6.	Wnioskodawca wywiązuje się ze zobowiązań publicznoprawnych na rzecz NFOŚiGW, właściwych organów, czy też podmiotów		
7.	Wnioskodawca wywiązuje się ze zobowiązań cywilnoprawnych na rzecz NFOŚiGW		

8.	Cel i rodzaj przedsięwzięcia jest zgodny z programem priorytetowym*		
9.	Realizacja przedsięwzięcia nie została zakończona przed dniem złożenia wniosku		
10.	Okres realizacji przedsięwzięcia i wypłaty dofinansowania są zgodne z programem priorytetowym		
11.	Forma i intensywność wnioskowanego dofinansowania jest zgodna z programem priorytetowym*		
12.	Beneficjent koordynujący i Współbeneficjenci wnoszą <u>wkład finansowy</u> do budżetu przewidzianego w projekcie <i>(za wyjątkiem Beneficjentów koordynujących będących państwową jednostką budżetową, w przypadku których dofinansowanie NFOŚiGW udzielone za pośrednictwem rezerwy celowej Budżetu Państwa jest traktowane jako wkład finansowy Beneficjenta do przedsięwzięcia)</i>		
13.	Wnioskodawca, dla przedsięwzięcia którego dotyczy wniosek, uzyskał zaproszenie KE do złożenia uaktualnionej elektronicznej wersji wniosku LIFE**		

* szczegółowe wymagania dotyczące spełnienia kryterium może zawierać ogłoszenie o naborze

** ocena według kryterium dokonywana dla naboru ciągłego uzupełniającego oraz etapu aktualizacji wniosków w naborze ciągłym podstawowym

KRYTERIA JAKOŚCIOWE DOPUSZCZAJĄCE

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
I.	OCENA CELOWOŚCI PRZEDSIĘWZIĘCIA W KONTEKŚCIE STRATEGII, PROGRAMÓW, PLANÓW I POLITYK LUB DOKUMENTÓW PROGRAMOWYCH LIFE		
1.	Przedsięwzięcie jest zgodne z krajowymi dokumentami strategicznymi w obszarze ochrony środowiska lub klimatu		
Zasady oceny: Ocena dokonywana przez ministerstwo właściwe ds. środowiska lub ds. klimatu			
2.	Przedsięwzięcie dotyczy problemu środowiskowego o randze minimum regionalnej		
3.	Zaproponowane rozwiązanie jest możliwe do wdrożenia przy określonych we wniosku założeniach (np. w zaplanowanym czasie, przy określonych ryzykach).		
4.	Suma kosztów działań / składników działań uzasadnionych dla osiągnięcia zakładanych efektów na terenie Polski, stanowi co najmniej 70% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia **		
Zasady oceny: W przypadku stwierdzenia braku uzasadnienia dla części działań zaproponowanych w projekcie dofinansowanie NFOŚiGW zostanie proporcjonalnie obniżone.			
Obszar priorytetowy KE: Ochrona środowiska i efektywne gospodarowanie zasobami*			

5.	Przedsięwzięcie realizuje cele wskazane w art. 10 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 1293/2013/UE w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie 614/2007/WE		
6.	Proponowane działania mają charakter pilotażowy lub demonstracyjny		
Obszar priorytetowy KE: <i>Przyroda i Różnorodność biologiczna*</i>			
5.	Przedsięwzięcie realizuje cele wskazane w art. 11 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 1293/2013/UE w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie 614/2007/WE		
6.	Proponowane działania reprezentują najlepsze praktyki lub mają charakter demonstracyjny lub pilotażowy		
Obszar priorytetowy KE: <i>Zarządzanie w zakresie środowiska i informowanie / Zarządzanie i informacja w zakresie klimatu*</i>			
5.	Przedsięwzięcie realizuje cele wskazane w art. 12 i 16 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 1293/2013/UE w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie 614/2007/WE		
6.	Przedsięwzięcie przewiduje czynności polegające na monitorowaniu wpływu prowadzonych działań komunikacyjnych/ kampanii podnoszących świadomość na docelową grupę odbiorców oraz na docelowy problem dotyczący środowiska/klimatu		
Obszar priorytetowy KE: <i>Łagodzenie zmian klimatu*</i>			
5.	Przedsięwzięcie realizuje cele wskazane w art. 14 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 1293/2013/UE w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie 614/2007/WE		
6.	Proponowane działania mają charakter demonstracyjny, pilotażowy, wdrażają najlepsze dostępne praktyki** lub są przedsięwzięciami przyrodniczymi lub dotyczącymi środowiska miejskiego		
Obszar priorytetowy KE: <i>Dostosowywanie się do skutków zmian klimatu*</i>			
5.	Przedsięwzięcie realizuje cele wskazane w art. 15 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 1293/2013/UE w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie 614/2007/WE		
6.	Proponowane działania mają charakter demonstracyjny, pilotażowy lub wdrażają najlepsze dostępne praktyki** lub są przedsięwzięciami przyrodniczymi lub dotyczącymi środowiska miejskiego		

II.	OCENA DOPUSZCZALNOŚCI POMOCY PUBLICZNEJ**		
1.	Dopuszczalność pomocy publicznej zgodnie z przepisami o pomocy publicznej		
<p><i>Zasady oceny:</i></p> <p>Ocena dopuszczalności i intensywności wnioskowanej pomocy publicznej pod kątem jej zgodności z warunkami określonymi we właściwych przepisach o pomocy publicznej.</p>			

* oceny wniosku według podanych kryteriów dokonuje się, jeśli złożony wniosek dotyczy danego obszaru priorytetowego KE;

** ocena według kryterium dokonywana dla naboru ciągłego uzupełniającego oraz etapu aktualizacji wniosków w naborze ciągłym podstawowym

Negatywna ocena w którymkolwiek kryterium **powoduje odrzucenie wniosku**

8.2 Kryteria oceny wniosku o udzielenie dofinansowania przedsięwzięcia w formie dotacji dla projektu zintegrowanego

KRYTERIA DOSTĘPU

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
1.	Wniosek jest złożony w terminie określonym w regulaminie naboru*		
2.	Wniosek jest złożony na obowiązującym formularzu i w wymaganej formie		
3.	Wniosek jest kompletny i prawidłowo podpisany, wypełniono wszystkie wymagane pola formularza wniosku oraz dołączono wszystkie wymagane załączniki		
4.	Wnioskodawca mieści się w katalogu Beneficjentów, określonym w programie priorytetowym		
5.	W ciągu ostatnich 3 lat przed dniem złożenia wniosku NFOŚiGW nie wypowiedział Wnioskodawcy lub nie rozwiązał z nim umowy o dofinansowanie – za wyjątkiem rozwiązania za porozumieniem stron – z przyczyn leżących po stronie Wnioskodawcy		
6.	Wnioskodawca wywiązuje się ze zobowiązań publicznoprawnych na rzecz NFOŚiGW, właściwych organów, czy też podmiotów		
7.	Wnioskodawca wywiązuje się ze zobowiązań cywilnoprawnych na rzecz NFOŚiGW		
8.	Cel i rodzaj przedsięwzięcia jest zgodny z programem priorytetowym*		
9.	Realizacja przedsięwzięcia nie została zakończona przed dniem złożenia wniosku		
10.	Okres realizacji przedsięwzięcia i wypłaty dofinansowania są zgodne z programem priorytetowym		
11.	Forma i intensywność wnioskowanego dofinansowania jest zgodna z programem priorytetowym*		
12.	Beneficjent koordynujący i Współbeneficjenci wnoszą <u>wkład finansowy</u> do budżetu przewidzianego w projekcie <i>(za wyjątkiem Beneficjentów koordynujących będących państwową jednostką budżetową, w przypadku których dofinansowanie NFOŚiGW udzielone za pośrednictwem rezerwy celowej Budżetu Państwa jest traktowane jako wkład finansowy Beneficjenta do przedsięwzięcia)</i>		
13.	Koncepcja wniosku dotycząca projektu zintegrowanego (faza I) została zaakceptowana przez KE		

* szczegółowe wymagania dotyczące spełnienia kryterium może zawierać ogłoszenie o naborze

KRYTERIA JAKOŚCIOWE DOPUSZCZAJĄCE

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
I.	OCENA CELOWOŚCI PRZEDSIĘWZIĘCIA		
1.	Przedsięwzięcie jest zgodne z krajowymi dokumentami strategicznymi w obszarze ochrony środowiska lub klimatu		
<i>Zasady oceny:</i> Ocena dokonywana przez ministerstwo właściwe ds. środowiska lub ds. klimatu			
2.	Przedsięwzięcie dotyczy problemu środowiskowego o randze minimum regionalnej.		
3.	Zaproponowane rozwiązanie jest możliwe do wdrożenia przy określonych we wniosku założeniach (np. w zaplanowanym czasie, przy określonych ryzykach).		
4.	Suma kosztów działań / składników działań uzasadnionych dla osiągnięcia zakładanych efektów na terenie Polski, stanowi co najmniej 70% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia **		
<i>Zasady oceny:</i> W przypadku stwierdzenia braku uzasadnienia dla części działań zaproponowanych w projekcie dofinansowanie NFOŚiGW zostanie proporcjonalnie obniżone.			
II.	OCENA DOPUSZCZALNOŚCI POMOCY PUBLICZNEJ*		
1.	Dopuszczalność pomocy publicznej zgodnie z przepisami o pomocy publicznej		
<i>Zasady oceny:</i> Ocena dopuszczalności i intensywności wnioskowanej pomocy publicznej pod kątem jej zgodności z warunkami określonymi we właściwych przepisach o pomocy publicznej.			

* ocena według kryterium dokonywana dla naboru ciągłego uzupełniającego oraz etapu aktualizacji wniosków w naborze ciągłym podstawowym

Negatywna ocena w którymkolwiek kryterium powoduje odrzucenie wniosku

8.3 Kryteria oceny wniosku o pożyczkę

KRYTERIA DOSTĘPU

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
1.	Wniosek jest złożony w terminie określonym w regulaminie naboru*		
2.	Wniosek jest złożony na obowiązującym formularzu i w wymaganej formie		
3.	Wniosek jest kompletny i prawidłowo podpisany, wypełniono wszystkie wymagane pola formularza wniosku oraz dołączono wszystkie wymagane załączniki		

4.	Wnioskodawca mieści się w katalogu Beneficjentów, określonym w programie priorytetowym		
5.	W ciągu ostatnich 3 lat przed dniem złożenia wniosku NFOŚiGW nie wypowiedział Wnioskodawcy lub nie rozwiązał z nim umowy o dofinansowanie – za wyjątkiem rozwiązania za porozumieniem stron – z przyczyn leżących po stronie Wnioskodawcy		
6.	Wnioskodawca wywiązuje się ze zobowiązań publicznoprawnych na rzecz NFOŚiGW, właściwych organów, czy też podmiotów		
7.	Wnioskodawca wywiązuje się ze zobowiązań cywilnoprawnych na rzecz NFOŚiGW		
8.	Cel i rodzaj przedsięwzięcia jest zgodny z programem priorytetowym*		
9.	Realizacja przedsięwzięcia nie została zakończona przed dniem złożenia wniosku		
10.	Okres realizacji przedsięwzięcia i wypłaty dofinansowania są zgodne z programem priorytetowym		
11.	Forma i intensywność wnioskowanego dofinansowania jest zgodna z programem priorytetowym*		

*szczegółowe wymagania dotyczące spełnienia kryterium może zawierać ogłoszenie o naborze

KRYTERIA JAKOŚCIOWE DOPUSZCZAJĄCE

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
I.	OCENA ZGODNOŚCI Z ZAPISAMI PROGRAMU PRIORYTETOWEGO		
1.	Kwota dofinansowania jest zgodna ze szczegółowymi zasadami udzielania dofinansowania zawartymi w programie priorytetowym		
<p><i>Zasady oceny:</i> Ocenie podlega zgodność wnioskowanej kwoty pożyczki z zapisami umowy BK-KE, bądź umów partnerskich pomiędzy podmiotami realizującymi projekt /LIFE Negatywna ocena kryterium powoduje odrzucenie wniosku</p>			
pożyczka, w tym pożyczka przeznaczona na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Programu LIFE*			
2.	Na przedsięwzięcie, którego dotyczy wniosek została podpisana umowa o dofinansowanie ze środków LIFE, w której Beneficjent przedmiotowego Programu pełni rolę Beneficjenta koordynującego lub Współbeneficjenta przedsięwzięcia krajowego albo międzynarodowego.		
pożyczka na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięcia współfinansowanego ze środków Programu LIFE*			
3	Na przedsięwzięcie, którego dotyczy wniosek zawarta została umowa o współfinansowanie projektu LIFE ze środków NFOŚiGW w formie dotacji lub pożyczki .		

pożyczka przeznaczona na zapewnienie wymaganego wkładu własnego na realizację przedsięwzięcia współfinansowanego ze środków Programu LIFE*

3	Na przedsięwzięcie, którego dotyczy wniosek zawarta została umowa o współfinansowanie projektu LIFE ze środków NFOŚiGW w formie dotacji, lub wniosek spełnia kryterium „Suma kosztów działań / składników działań uzasadnionych dla osiągnięcia zakładanych efektów na terenie Polski, stanowi co najmniej 70% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia”		
II.	OCENA FINANSOWA		
1.	Analiza bieżącej sytuacji finansowej Wnioskodawcy		
<p><i>Zasady oceny:</i></p> <p>Ocena przeprowadzana jest na podstawie zweryfikowanych przez NFOŚiGW danych finansowych przedstawionych we wniosku (wraz z załącznikami) zgodnie z <i>Metodyką oceny finansowej wniosku o dofinansowanie</i>.</p> <p>Kryterium jest oceniane pozytywnie o ile z oceny wynika, iż Wnioskodawca nie znajduje się w złej sytuacji finansowej.</p> <p>Negatywna ocena kryterium nie powoduje odrzucenia wniosku o ile ocena kryterium nr 2 jest pozytywna</p>			
2.	Analiza prognozowanej sytuacji finansowej Wnioskodawcy – w tym analiza wykonalności i trwałości finansowej		
<p><i>Zasady oceny:</i></p> <p>Ocena przeprowadzana jest na podstawie zweryfikowanych przez NFOŚiGW danych finansowych przedstawionych we wniosku (wraz z załącznikami) zgodnie z <i>Metodyką oceny finansowej wniosku o dofinansowanie</i>. Kryterium jest oceniane pozytywnie o ile z oceny prognozowanej sytuacji finansowej Wnioskodawcy wynika, iż nie znajduje się on w złej sytuacji finansowej i jest w stanie zapewnić wykonalność i trwałość finansową oraz zbilansowanie źródeł finansowania projektu.</p> <p>Negatywna ocena kryterium powoduje odrzucenie wniosku niezależnie od wyników oceny kryterium nr 1</p>			
III.	OCENA DOPUSZCZALNOŚCI POMOCY PUBLICZNEJ		
1.	Dopuszczalność pomocy publicznej zgodnie z przepisami o pomocy publicznej		
<p><i>Zasady oceny:</i></p> <p>Ocena dopuszczalności i intensywności wnioskowanej pomocy publicznej pod kątem jej zgodności z warunkami określonymi we właściwych przepisach o pomocy publicznej.</p> <p>Negatywna ocena kryterium powoduje odrzucenie wniosku</p>			

* oceny wniosku według podanych kryteriów dokonuje się, jeśli złożony wniosek dotyczy danej formy dofinansowania; negatywna ocena kryterium powoduje odrzucenie wniosku

8.4 Kryteria oceny wniosku o udzielenie dofinansowania przedsięwzięcia w formie dotacji w ramach Inkubatora wniosków LIFE

KRYTERIA DOSTĘPU

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
1.	Wniosek jest złożony w terminie określonym w regulaminie naboru*		
2.	Wniosek jest złożony na obowiązującym formularzu i w wymaganej formie		
3.	Wniosek jest kompletny i prawidłowo podpisany, wypełniono wszystkie wymagane pola formularza wniosku oraz dołączono wszystkie wymagane załączniki		
4.	Wnioskodawca mieści się w katalogu Beneficjentów, określonym w programie priorytetowym		
5.	W ciągu ostatnich 3 lat przed dniem złożenia wniosku NFOŚiGW nie wypowiedział Wnioskodawcy lub nie rozwiązał z nim umowy o dofinansowanie – za wyjątkiem rozwiązania za porozumieniem stron – z przyczyn leżących po stronie Wnioskodawcy		
6.	Wnioskodawca wywiązuje się ze zobowiązań publicznoprawnych na rzecz NFOŚiGW, właściwych organów, czy też podmiotów		
7.	Wnioskodawca wywiązuje się ze zobowiązań cywilnoprawnych na rzecz NFOŚiGW		
8.	Cel i rodzaj przedsięwzięcia jest zgodny z programem priorytetowym*		
9.	Realizacja przedsięwzięcia nie została zakończona przed dniem złożenia wniosku		
10.	Okres realizacji przedsięwzięcia i wypłaty dofinansowania są zgodne z programem priorytetowym		
11.	Forma i intensywność wnioskowanego dofinansowania jest zgodna z programem priorytetowym*		

* szczegółowe wymagania dotyczące spełnienia kryterium może zawierać ogłoszenie o naborze

KRYTERIA JAKOŚCIOWE DOPUSZCZAJĄCE

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
I.	OCENA CELOWOŚCI PRZEDSIĘWZIĘCIA W KONTEKŚCIE STRATEGII, PROGRAMÓW, PLANÓW I POLITYK LUB DOKUMENTÓW PROGRAMOWYCH LIFE		
1.	Przedsięwzięcie wpisuje się w cele programu LIFE określone w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady 1293/2013/UE w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylającym rozporządzenie 614/2007/WE		
2.	Wnioskodawca w okresie ostatnich 5 lat zrealizował lub realizuje przynajmniej dwa projekty lub przedsięwzięcia lub inwestycje o budżecie o równowartości 1 mln zł.		
3.	Średnia kwota aktywów na koniec roku wyniosła w okresie ostatnich 5 lat 1 mln zł.		
4.	Średnia kwota przychodów z działalności statutowej na koniec roku wyniosła w okresie ostatnich 5 lat 1 mln zł.		
5.	Na przedsięwzięcie określone we wniosku Wnioskodawca nie miał możliwości uzyskania dofinansowania z innych środków publicznych.		

II.	OCENA DOPUSZCZALNOŚCI POMOCY PUBLICZNEJ		
1.	Dopuszczalność pomocy publicznej zgodnie z przepisami o pomocy publicznej		
<p><i>Zasady oceny:</i> Ocena dopuszczalności i intensywności wnioskowanej pomocy publicznej pod kątem jej zgodności z warunkami określonymi we właściwych przepisach o pomocy publicznej.</p>			

9. Postanowienia dodatkowe

Do niniejszego programu priorytetowego mają zastosowanie „Zasady udzielania dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej” oraz „Kryteria wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej”.